

Адыгэ голос адыга

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Суратыр А. Гусевым тырихыгъ.

Мыекъуапэ щыкйуагъ

Семинар-зэхэсыгъоу «2025-рэ ильэсым нэс телытэгъэ УФ-м икъэралыгъо лъэпкэ политикэклэ Стратегияр щыцэныгъэм зэрэщыпхырашхэрэр ыкйи Къыблэ федеральнэ шьолъырым хэхьэрэ субъектхэм ягъэцкэклэ хэбзэ къулыкъухэм мыщкйэ япшъэрылхэр» зыфиорэр тыгъуасэ Мыекъуапэ щыкйуагъ. Ар кызылхуахыгъ УФ-м и Президент иполномочнэ лъыкйу Къыблэ федеральнэ шьолъырым щыцэныгъэм игуадзэу Леонид Белякрэ Адыгэ Республикэм и Лышхъхъу Тхьакйушынэ Аслъанрэ.

— Къыблэ шьолъырыр — дин зэфэшхъафхэр зыщалэжырэ ыкйи лъэпкыбэр зыщыпсэурэ чыплэу щыт. Ащ кыыхэкйыкйэ УФ-м икъэралыгъо лъэпкэ политикэ кыдылтытэрэ лфыгъохэр мыщ цыгъэцкэкйгъэнхэм мэхъанэшхо ил, ащкйэ пшъэрылхуэу къуцухэрэр зэшлохыгъэнхэм регионалнэ пащэхэм аналэ тырагъэтын фадэ, — кыуагъ Леонид Беляк.

АР-м и Лышхъхъу пэублэ псалэ кышлызэ, зэхэсыгъом хэлажэхэрэм шлүфэс гушылэхэмкйэ заккыфигъэзагъ, мыщ фэдэ мэхъанэшхо зилэ лфотхъабзэр Мыекъуапэ щыцэхэцэнэу зэрэрахъуагъэмкйэ пстэуи афэрэзагъ. Дин ыкйи лъэпкэ зэгурылхыгъэр гъэпытэгъэным, цыфхэм псэуклэ амалэу ялэхэр нахъышлү шлыгъэнхэм, ахэм яцынэгъончыгъэ къуэхъумэгъэным республикэм мэхъанэшхо зэрэщыратырэ кйигъэтхыгъ. Непэрэ уахътэм ехъулэу социальнэ-экономическэ хэхъоныгъэхэмкйэ регионим гъэхъагъу илэхэм кйкйэу къащыуцугъ.

— Адыгеим лъэпкэ ыкйи дин зэгурылхыгъэ ил — ары банигъэ шхъалэу тилэр, — кыуагъ Тхьакйушынэ Аслъан. — Цыфхэм зыкыныгъэу азыфагу илым ишлугагъэкйэ экономикэми хэхъоныгъэхэр ешлх, ыпэкйэ лъэкуатэ. Республикэм цыф лъэпкэи 100-м еху цэпсэу. Ахэм янахъыбэр славыных ыкйи адыгэх. Общественнэ организациеу «Адыгэ Хасэм», къэзэкхэм, къэндзэлхэм, ермэлхэм, урымхэм, курдхэм, нэмыкйхэм ялэпкэ объединенхэм шлугагъ кытэу лф адэтшлэ, зэлхыныгъэ пытэ зэдытл. Ащи мэхъанэшхо илэу сэлтытэ. Урысыем, тиреспубликэ бырсыр кызылхъхъэ зышлоигъо кйуачлэхэм зэрифэшъуашэу апэ-шлуклох тыхэбзэхъумэкйэу къулыкъухэр, ащкйэ ахэм тафэраз. Къэралыгъом ил лъэпкэ ыкйи дин зэгурылхыгъэр гъэпытэгъэнымкйэ УФ-м и Президенту Владимир Путиним зэрехьэрэ политикэм детэгъаштэ. Лъэпкэ политикэмкйэ Стратеги-

ем игъэцэкйэн кыдыхэлъытэгъэ пшъэрылхуэу Президентым кыгъэуцугъэхэр щыцэныгъэм зэрэщыратытхытхэм ыуж тит.

Блэкйыгъэ ильэсым зэхэцэгъэгъэ мыщ фэдэ зэхэсыгъом лъэпкэ политикэм ыльэныккыкйэ унашъоу щашлыгъэхэр шлокй имылэу гъэцкэкйгъэнхэ зэрэфаер Л. Беляк кыуагъ. Ащкйэ пшъэдэкйыж зыхъырэ субъектхэм ягъэцэкйкйэ хэбзэ къулыкъу шхъалэхэм япашэхэм ялофшлэн нахъ агъэлъэшын зэрэфаем аналэ тырагъэздэгъ. Ыпшъэкйэ зигугъу кэтшлыгъэ Стратегием игъэцэкйэнкйэ УФ-м и субъектхэм якъэралыгъо хэбзэ органхэм лфэу ашлэрэм кытегушылэу хэгъэу кйокй политикэмкйэ УФ-м и Президент и Гъэлорышлэлэ ипашэ игуадзэу Михаил Белоусовыр.

Джащ фэдэу зэхэсыгъом кышыгушылэу лъэпкэ лфыгъохэмкйэ Федеральнэ агентствэм ипашэ игуадзэу Андрей Меженко, лъэпкэ зэфыщытыкйэхэмкйэ Совету УФ-м и Президент дэжэ щылэм хэтэу, Краснодар крайм и губернатор игуадзэу Николай Долода, УФ-м и Генеральнэ прокуратурэ и Гъэлорышлэлэу Къыблэ федеральнэ шьолъырым щылэм ипашэу Вячеслав Коношкыныр, нэмыкйхэри.

Адыгеим ыцэккйэ семинар-зэхэсыгъом хэлэжыагъэх АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, Адыгеим и Премьер-министруэу Къумпыл Мурат, федеральнэ инспектор шхъалэу Лылуужу Адам, республикэм ипрокурорэу Василий Пословскэр, хэбзэхъумэкйэу къулыкъухэм ыкйи муниципальнэ об-разованиехэм япашэхэр, нэмыкйхэри.

лфыгъоу зытегушылэу дэгъэ-зыжыгъэнхэмкйэ шлэгъэн фадэхэр, ащкйэ граждэн обществэм иинститутхэм мэхъанэу ялэн фаер къэзэрэуагъоигъэхэм агъэнэфагъ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Жыбгъэм ыкйуачлэ къызыфагъэфедэшт

Адыгэ Республикэм иправительствэ и Унэ Адыгеим и Лышхъхъу Тхьакйушынэ Аслъан зэукйэгъу шадырилагъ яхъзэхэлэ обществэу «Объединенная тепло-энергетическая компания» зыфиорэм проект гъэ-нэфагъэхэмкйэ идиректорэу Эмин Асеровымрэ зэфшылгъэ яхъзэхэлэ обществэу «Ветроэнергетическая Отдельная Генерирующая Компания» зыфиорэм игенеральнэ директорэу Сергей Туляковымрэ.

Зэдэгущылэгъухэм ахэлэжыагъэх Адыгэ Республикэм псэолъэшынимкйэ, транспортимкйэ ыкйи гъогу хызмэтымкйэ иминиструэу Валерий Картамышевир, энергием шлугагъэу кытырэм зыкыгъэлэтыгъэнымкйэ от-делым ипашэу Гутлэ Байзэт.

Мы зэлукйэгъум анахъэу ана-лэ зыщытырагъэтыгъэр жыбгъэм ыкйуачлэ кызыфагъэфедэ-дзэ энергетикэм ыльэныккыкйэ Адыгеим хэхъоныгъэ ышлын-имамалхэр ары. Ащ пае республикэм чыплэу щагъэхъазырыгъ. Зэрэрахъуагъэмкйэ, электро-станциехэу жыбгъэмкйэ лф зы-шлэгъэхэм зэхэуытагъэу акйуачлэ МВт 441-рэ хъушт, ахэр Шэуджэн, Джэдэжэ ыкйи Кошхъэблэ районхэм ащагъэлсыштых. Уры-сыемкйэ анахъ фытегъэлсыхъа-гъэу щытыр «Шовгеновский» зыфиорэ паркыр ары. Ащ МВт 150-рэ фэдиз кйуачлэу илэшт, кйуачлэу МВт тлуритлү зилэшт установка 75-рэ ашлынэу щыт.

лахъэхэлэ обществэу «Ветро-ОГК-м» лфшлэнхэмкйэ апэрэ чэзыур ыухыгъ, инвестицие со-мэ миллион 16 фэдиз ащ пэ-

лугйгъэхъагъ. Проектимкйэ ящы-клэгъэшт къэбар икйу кызылэкла-гъэхъагъ. Гушылэм пае, ильэсрэ-ныккыорэм кыкйокйэу лъыплъэн лфыгъоу зэшлугахыгъэхэм къа-гъэшпыпкъэжыгъ кйуачлэу жы-бгъэм илэн фаер зыфэдизыр: метрэ 80 ильэагъэу зы та-ккыкыым кыкйокйэу метри 6-м ащ ыкйуачлэ нэсы, зы таккы-кыым метри 3-м кышыкйэнэу щытэп.

— А проектыр зэшлохыгъэ-ным тифедэ хэлэ, сыда плэмэ икйэрыкйэу кызыфагъэзэжырэ энергетикэм ихэхъоныгъэ амал кытышт республикэм энергием ыльэныккыкйэ фэныккыныгъэу илэхэр ригъэкъужыныхэмкйэ. Ащ нэмыкйэу а проектыр гъэцкэ-гъэ зыхъукйэ, Адыгеим ибюджет хэбзэлэхъ тедзэ кыхъащт, лф-шлэлэ чыплэакйэхэри цылэ хъу-штых, — кыыхыгъэщыгъ Тхьакйу-шынэ Аслъан.

Адыгеим и Лышхъхъу кызы-рилугагъэмкйэ, республикэм ипа-щэхэр ренэу фэхъазырых бгъуи-тлүми яфедэ зыхэлэ зэдэлэжы-ныгъэм. Тхьакйушынэ Аслъан псэолъэшынимкйэ, транспор-

тымкйэ ыкйи гъогу хызмэтым-кйэ АР-м и Министерствэ ипашэ пшъэрыл фишылэу проектым игъэцэкйэнкйэ ищыкйагъэу щыт-хэм икйоу зашгъэгъозэнэу, шлугагъэу ащ кытын ыльэкйы-щтыр кыыридзэнэу, джащ фэ-дэу лфотхъабзэу зэшлугахытхэм яграфик зэхигъэуцоныш, пла-лэу ахэр зэшлохыгъэ зыхъушт-хэр кыгъээнэфэнхэу.

Зэдэгущылэгъухэм ялэхъан кызырэхъагъэщыгъэмкйэ, жы-бгъэм ыкйуачлэу лф зэра-шлэгъэхэм епхыгъэ лфотхъабзэхэр чэзыу-чэзыоу зэшлугахытхы. Компанием къэралыгъо лэпыл-гъум телытэгъэ зэнэкъокъум зэрэхэлэжыагъэтымкйэ ищыкйагъэ тхылхэр алэкигъэхъэгъахэ. А лфым дакйу чыгоу агъэфедэ-штым, проект-сметэ докумен-тацием изэхэгъэуцон ыкйи нэ-мыкйхэм япхыгъэ лфыгъохэр зэшлугахытхы. Зэрэнэгъухэрэм-кйэ, псэуальэр 2018-рэ ильэсым атлупшышт.

Ильэсым кыкйокйэу респу-бликэм электроэнергиеу ыгъэфед-дэрэр кВт миллиардым еху. Мыщ дэжыым еж иеу ыгъэ-псэолъэжырэ проценти 7 зэр-эхъурэр. Зэрэнэгъухэрэмкйэ, жыбгъэм ыкйуачлэу лф зы-шлэгъэхэм псэуальэхэр затлупшы-кйэ, республикэм ищыкйагъэм ызыпланэ фэдиз зэригъоты-лэжыагъ.

Адыгэ Республикэм
и Лышхъхъу
ипресс-къулыкъу

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

2016-рэ ильэсым иапэрэ мэзищ урыпсэунымкIэ
аныхъ ахъцэ макIэу агъэнэфагъэм ехылапгэ

Адыгэ Республикэм и Законэу N 119-р зытетэу «Адыгэ Республикэм урыпсэунымкIэ аныхъ ахъцэ макIэу шагъэнэфагъэм ехылапгэ» зыфилоу 1999-рэ ильэсым мэлылфэгъум и 5-м кыдэкIыгъэм тегъэпсыхъагъэу **унашъо сэшIы:** 2016-рэ ильэсым иапэрэ мэзищ урыпсэунымкIэ аныхъ ахъцэ макIэр мыщ тетэу гъэнэфэгъэнэу:

1) нэбгырэ телытэу — сомэ 8669-рэ;
2) Адыгэ Республикэм шыпсэурэ цыфхэр социальнэ-демографии куп шъхьалэхэмкIэ зетуыгъэхэу:

а) Iоф зышIэхэрэм — сомэ 9254-рэ;
б) пенсионерхэм — сомэ 7133-рэ;
в) кIэлэцIыкIухэм — сомэ 8744-рэ.
2. Официальнэу кызыыхаутырэм ыуж мэфи 10 зытешIэкIэ мы унашъом кIуачIэ илэмэху.

**Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэхэм
КЪУМПЫЛ Мурат**

къ. Мыекъуапэ,
жъоныгъуакIэм и 31-рэ, 2016-рэ ильэс
N 90

ПУНЫГЪЭ-ГЪЭСЭНЫГЪЭР

Тембот непи кытхэт — тегъасэ

Адыгэ прозэм иапэрэ лъэгъохъэрэ, СССР-мрэ Адыгэ Республикэмрэ я Къэралыгъо премиехэм ялауреатэу КIэрэщэ Тембот Мыхъамэт ыкIор ти Кошхъаблэ ицIыф аныхъ дэгъухэм апэ ит.

Тембот кызыыхъуэгъэ мафэр ильэси 100 зэрэхъурэм илэгъокIэу тикъэлэ шъхьалэу Мыекъуапэ тхэкIошхом ыцIэкIэ литературнэ музей кышчызэлуахыгъагъ. Ащ цыфышхом ищылэныгъэ ыкIи итворческэ гъогу кышчыIотагъ.

БэмышIэу я 7-рэ классым ис кIэлэеджакIохэр сигъусэхэу музей тыщыIагъ. Лъэшэу кытфэчэфэу музей илофышIэу Юналий Заремэ кытпэгъокIыгъ, гурылогъошIоу КIэрэщэ Тембот ищылэныгъэ гъогу тыригъэдэлугъ. Илъэс 60-м ехъу КIэрэщэ Тембот адыгэ тхыгъэ литературэм щылэжъагъ, кIэсэн пытэ фэхъун ыльэкIыгъ. Ипроизведениехэр ахэбдзын ахэмытэу дэгъу закIэх. Ахэм адыгэ лъэпкъым итарихъ гъогуанэ ахэгощагъ, ящылэклагъэр къащылотагъ.

КIэрэщэ Тембот ыкIи ипроизведениехэм афэгъэхьыгъэ кыгъэлэжъоным тыкIепллыгъ. КIэлэеджакIохэм упчIэ зэфэшъхьафхэр Заремэ ратыгъэх, джэуапхэри агъотыгъэх.

Непэрэ кIэлэеджакIохэм янахыбэм компьютерым анэгъу фэгъзагъ, тхыпыр IэкIыб ашIы. Ар гукъау нахъ мышIэми, уахтэм кыдэкIуагъ, хъурэ-шIэрэм упэшIуеклон плъэкIыштэп ыкIи ищыкIагъэп, ар кызыфэбгъэлорышIэн фае. Къалоу зэхэпхырэри, къагъэлъагъоу плъэгъурэри бэдэд, ау ащ нахъ фед ор-орэу тхэкIошхом ипроизведениехэм уаджэныр, зэхэпшIэнхэр.

КIэрэщэ Тембот имузей зы-

зыщыпплхыгъэуж бэ гум, шъхьэм къаригъахъэрэр, бэмэ уарегъэгупшысэ.

КIэрэщэ Тембот итхыгъэхэм ащыщ пычыгъохэр — адыгэ шыоу тхыдэм хэхагъэр, адыгэ джэгоу лъэпкъ шэн-хэбзэшIухэр зыщызэгъэклугъэр институт псау икIоу тапашъхъэ кыригъэуцонхэ ыльэкIыгъ. Ахэм ныбжыкIэхэми агухэр зылэклауытэ.

ИшIушIагъэкIэ, игушъхъэлэжыгъэкIэ КIэрэщэ Тембот уасэ фэтшIэу ыцIэ къетэлэ, кыдгот, непи кытхэт.

ЕШЭКЪО Марзят.
АдыгабэзмкIэ кIэлэегъадж.
Кошхъабл.

Хэгъэгъу кIоцI IофхэмкIэ къулыкъухэм зафэзыгъазэ зышIоигъохэм...

Тхыгъэу хэгъэгъу кIоцI IофхэмкIэ къулыкъухэм зафэзыгъазэ зышIоигъохэм мыш фэдэхэр кыдалтыгъэнхэ фае:

1. Хэгъэгъу кIоцI IофхэмкIэ къулыкъум ыцI е ащ IэнатIэ щызылыгъым ыльэкъуацI, ыцI, ятацI.

2. Цыфэу лъэлэу тхыпыр зыгъэхьырэм ыльэкъуацI, ыцI, ятацI.

3. Джэуапыр кыфагъэхьыжыным пae лъэлэу тхыпыр зием иадрес.

4. Тхыпыр зыгъэхьырэм илэпэкладз ыкIи мафэу ар зыгъэхьыгъэр.

5. ИщыкIагъэу зыщыхъурэм, илэубытыплэхэр кыгъэшъыпкъэжыныхэм пae лъэлэу тхыпыр зыгъэхьырэм материал гъэнэфагъэхэр ащ гъусэ фишIынхэ ыльэкIышт.

ИнтернетымкIэ джэпсалъэм мы кыкIэ-ллыкIохэрэр итынхэ фае:

1. Тхыпыр зыгъэхьырэм ыльэкъуацI, ыцI, ятацI.

2. Электроннэ почтэм иад-

рес (электроннэ шыкIэм тетэу джэуапыр кыфагъэхьыжынын хъумэ) е почтэ адресыр (тхыгъэу джэуапыр къагъэхьыжынын хъумэ).

3. ИнтернетымкIэ джэпсалъэу цыфым ыгъэхьырэм гъусэ фишIынхэ фит ищыкIэгъэ документхэр ыкIи материалхэр.

4. Лъэлэу тхылым кышчиIон фае зыгъэгумэклIырэр зэхэугу-фыкIыгъэу, унашъоу ашIыгъэм зыкIемызэгъырэм лъапсэу илэр, ифитыныгъэхэмрэ ишъхафитыныгъэрэ аукъуагъэхэкIэ зыкIилытэрэр, джащ фэдэу илажъэ хэмылэу пщыныжъ горэ кытыралъхъагъэ хъумэ.

**Адыгэ Республикэм
и МВД ипресс-къулыкъу**

ПРАВИТЕЛЬСТВЭ ТЕЛЕГРАММЭХЭР

Лытэныгъэ зыфэсшырэ Исхъакъ Шумафэ ыкIор!

Пшызэ шъолпыр идепутатхэм ацIэкIэ ыкIи сэ сшъхъэкIэ гүфэбэныгъэ хэлъэу сыпфэгъушIо ильэс 85-рэ узэрэхъугъэм фэшI!

КъэбгъэшIагъэм уигушчыIэки уилофшIэнкIи узфэлажъэрэр цыфхэмрэ уихэгъэу гупсэрэ. Адыгэхэм ятарихъ шыпкъагъэ хэлъэу къэбгъэлэжъонымкIэ, республикэм итарихъ блэкIыгъэ егъэшIэрэу къэгъэнэжыгъэнымкIэ, кыткIэхъухъэхэрэм цыфыгъэ шэпхъэ дахэхэр, Iэдэбныгъэр щылэныгъэ лъапсэу афэшIыгъэнымкIэ зишIогъэшхо къэкIуагъэр уизэчый инрэ уи Хэгъэгъу шIульэгъушхоу фыуилэмрэ ары. Адыгэ ыкIи хэгъэгъу литературэм урякIассик, ащ дакIоу литературэ ыкIи общественнэ Iофышхо огъэцакIэ, Урысыем ыкIи дунаим ичIыплэ зэфэшъхъафхэм ятхакIохэм къэблэжыгъэ шыпкъэу лытэныгъэ кыпфашIы, тхылэеджэхэми шIу уальэгъу.

Лытэныгъэ зыфэсшырэ Исхъакъ Шумафэ ыкIор, уицIыплэгъоу сызэрэщытым сырэгъушхо, лъэныкъуабэ кызылэпызыубытырэ уитворчествэ джыри нахъ цыфыбэ кызылэщэнэу, ахэм гушIуагъо къафыхьынэу пфэсэлэ.

Уиубилей фэшI сыпфэлъало псауныгъэ пытэ уилэнэу, уигуетыныгъэ кыкIимычинэу, уигупсэхэм, уилахыплхэм узэхашIыкIынэу, шIу уальэгъунэу, творческэ гъэхъэгъагIэхэр пшIынхэу.

**Лытэныгъэ кыпфэзышIэу Краснодар краим
и Хэбзэгъэуцу ЗэлукIэ и Тхьаматэу В. БЕКЕТОВ.**

Лытэныгъэ зыфэсшырэ Исхъакъ Шумафэ ыкIор!

Укызыыхъуэгъэ мафэм фэшI гүфэбэныгъэ хэлъэу сыпфэгъушIо! Псэемыблэжъэу литературэм узэрэфэлажъэрэм пae лытэныгъэ ин кыпфашIы. Мы мафэм лъэшэу сигуапэ псауныгъэ пытэ уилэнэу, шIоу щылэр зэкIэ кыбдэхъунэу сызэрэпфэлъаIорэмрэ лытэныгъэ ин кызырэфэсшырэмрэ кыппыизгъэлэсынхэм иамал силэ зэрэхъугъэр. Дунаир мамырэу, уигухэлъышIухэр кыбдэхъухэу ущылэнэу пфэсэлэ.

**Лытэныгъэ ин кыпфэзышIэу Урысые Федерацием
и Президент иупчIэжъэгъоу В. ТОЛСТОЙ.**

Лытэныгъэ зыфэсшырэ Исхъакъ Шумафэ ыкIор!

Укызыыхъуэгъэ мафэм фэшI гүфэбэныгъэ хэлъэу сыпфэгъушIо! Щылэныгъэ ыкIи творческэ гъогуу кыпкIугъэр гражданинэу, патриотэу, къэралыгъо, общественнэ IофышIэшхоу, гъэпсэкIо шыпкъэу ущытын зэрэфаем ищысэ шIагъу.

Сыгу кызыделэу сыпфэлъало псауныгъэ пытэ уилэу ильэсыбэ къэбгъэшIэнэу, творческэ гъэхъэгъагIэхэр пшIынхэу, унасыпышIонэу, щылэклэшIу уилэнэу.

**Лытэныгъэ кыпфэзышIэу
Къэбэртэе-Бэлыкар Республикэм и Лышъхъэу
Ю. КIУАКИО.**

Хысапыр атыгъ

Гъэрэклэ кышцегъэжъагъэу шIокI зымылэ ушэтынэу хысапыр еджапIэр къэзыухыхэрэм тIоу гошчыгъэу аты хъугъэ. Базовэ ыкIи профильнэкIэ ахэр зэтыраутыгъэх.

Апшъэрэ еджапIэм чIэхъан мурад зымылэхэм е хысапыр яеджэнкIэ зымыщыкIэгъэштхэм базовэ программэм тетэу тыгъуасэ ар атыгъ. РеспубликэмкIэ ащ нэбгырэ 1254-рэ фэдиз къэкIолапгэ, экзамен тыпIи 9-мэ ар ащыкIуагъ.

Сыхъатыр 10-м конвертхэр кызылэуахыгъэх, IофшIэнхэр рагъэжъагъэх. Сыхъащыщым кыкIоцI кIэлэеджакIохэр гъэцэкIэнхэм апылтыгъэх. Къэлогъэн фае мыгъэ еджапIэр къэзыухыхэрэм янахыбэм хысапыр тIо атынэу кызырэхыхыгъэр. Мэкьюогум и 14-м хысапымкIэ базовэ ушэтыным изэфэхьысыжъхэр къэнэфэщтых. Зерифэшъуашэу ар зыфэмытыгъэхэм е ушъхъагъу зэфэшъхъафхэм къарыкIыкIэ ушэтыным къемыкIопIэшъугъэхэм резервнэ мафэм джыри заушэтынэу амал ялэшт.

Апшъэрэ еджапIэм чIэхъан-

хэм пae хысапыр зыщыкIэгъэштхэм ушэтыныр мэкьюогум и 6-м атышт. Мыщ къэкIолэштхэм агъэцэкIэшт IофшIэнхэр нахъ кынау зэхэгъэгъуагъэх.

ЕджапIэр къэзыухыхэрэм мы мафэм ехъуплэу географиемкIэ, литературэмкIэ ыкIи урысыбзэмкIэ заушэтыгъах.

ПИАТЫКЪО Анет.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм гухэкIышхо щыхъугъ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Аппарат илофышIэщытыгъэу Джанхъот Къэлэчэрые Исмахылэ ыкIор зэрэщымылэжъыр ыкIи зидунай зыхъожыгъэм иунагъорэ илахыплхэмрэ афэтхъаусыхэ.

Натхъо Разыет Великобританием щылагъ

Урысые Федерацием и Федеральнэ Зэлуклэ и Къэралыгъо Думэ и депутатэу Натхъо Разыет маклэу къяутэлэрэ узхэмклэ ыкӀи орфан препаратхэмклэ я 8-рэ европэ конференциеу 2016-рэ илъэсым жъоныгуаклэм и 26-м къыщегъэжьагъэу и 28-м нэс Эдинбург щыкӀуагъэм хэлэжьагъ. Джащ фэдэу хэгъэгъу 40-мэ къарыкӀыгъэ лӀыкӀо 800-м ехъу конференцием хэлэжьагъ.

Экспертхэм къызэрэдэагъэмклэ, маклэу къяутэлэрэ узхэм агъэгумэкӀырэ нэбгырэ миллион 30 фэдиз Европэм ихэгъэгумхэм непэ ащэлсэу. Ащ фэдэ узхэм агъэгумэкӀыхэрэмкӀи, мафэ къэс ахэм лӀапылӀэгъу афэхъухэрэмкӀи мэхъанэшхо зилэ зигъо лӀофыгъохэм лӀофтхъабзэм щатегушылагъэх. Дунэе конференцием иппенарнэ зэхэсыгъохэм яклӀауххэм атетэу ахэм ахэлэжьагъэхэм ма-

клэу къяутэлэрэ узхэм ялӀэзэгъэнхэмклэ лӀофхэм язытет нахъышӀу зэрашышт лъэныкӀо шхъалӀэхэр агъэнэфэн алъэ-кӀыгъ.

— Къэралыгъо Думэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкӀэ и Комитет сызэрэхэтым елытыгъэу, маклэу къяутэлэрэ узхэм ыкӀи орфан препаратхэм япхыгъэ зигъо лӀофыгъохэмклэ дунэе конференцием сыхэлэжьэнэу европэ хэгъэ-

гумхэм ялофышӀэхэм сыкӀызырагъэблагъэм, сипшӀэрылӀгъэу зэрэщытыр къыдэслытэзэ, ащ сыхэлэжьэнэу сыкӀуагъ. Сэ си-шлӀошкӀэ, мы лъэныкӀомкӀэ лӀофыгъохэр зэшӀахын залъэкӀыщтыр лӀэклӀыб къэралыгъохэми, тыхэгъэгъуи опыт пэрытэу ялӀэр къызызфагъэфедэкӀэ ары нылӀ, — хигъэунафыкӀыгъ Натхъо Разыет.

Маклэу къяутэлэрэ узхэм ябэныжыгъэнымкӀэ дунэе конференциехэр зэхашӀэнхэр хабзэ зэрэхъугъэр мы лӀофтхъабзэмклэ лъагъэкӀотагъ. Ащ фэдэ апэрэ лӀофтхъабзэр 2001-рэ илъэсым Копенгаген щыкӀогагъ, лӀыкӀо 300-м ехъу ащ хэлэжьэагъ.

КЪАНДОР Анзор.
Урысые Федерацием и Федеральнэ Зэлуклэ и Къэралыгъо Думэ и депутат илӀапылӀэгъу.

Нэбгырэ 39-мэ ушӀэтынхэр атых

БзэджашӀэхэм пшӀэдэкӀыжъ ягъэхъыгъэнымкӀэ федеральнэ къулыкӀум Адыгэ Республикэмклэ и ГъэлорышлӀаплӀэ дэжъ щылэ пчыхъэ еджаплӀэхэр къэзыухыгъэхэм зэтыгъо къэралыгъо ушӀэтынхэр атынхэу рагъэжьагъ.

Я 9-рэ классыр къэзыухыгъэ нэбгырэ 12-мэ ушӀэтынхэр атынхэ алъэклӀынэу фитыныгъэ аратыгъ. ХъапсчӀэхсэху я 12-рэ классыр къэзыухыгъэ нэбгырэ 27-мэ зэтыгъо ушӀэтынхэр атынхэ. Ахэм аныбжы илъэс 18-м къыщегъэжьагъэу илъэс 30-м нэсы.

БзэджашӀэхэм пшӀэдэкӀыжъ ягъэхъыгъэнымкӀэ федеральнэ къулыкӀум и ГъэлорышлӀаплӀэу Адыгэ Республикэм щылэм ипресс-къулыкӀу къызэриты-рэмкӀэ, я 12-рэ классыр къэзыухыгъэхэм шлӀок зимылэ ушӀэтынхэу урысыбзэмрэ хысапымрэ атых. Я 9-рэ классыр къэзыухыгъэхэм мыхэм анэмыкӀлэу ежхэр зыфӀе предметымкӀэ джыри ушӀэтынитӀу

атышт. Нахъыбэрэм биологиерэ химиерэ къыхахыгъэх.

Жъоныгуаклэм и 26-м — я 9-рэ классыр къэзыухыгъэхэм химие предметымкӀэ, жъоныгуаклэм и 30-м я 12-рэ классыр къэзыухыгъэхэм уры-

сыбзэмклэ ушӀэтынхэр атыгъэх.

ГъэлорышлӀаплӀэм епхыгъэу пчыхъэм зыщырагъаджэхэрэ еджэплитӀумэ ыкӀи упчӀэжъэгъу пунктырэ лӀоф ашӀэ. 2015 — 2016-рэ илъэс еджэгъухэм хъапс зытӀеп нэбгыри 197-рэ ахэм ащеджэ.

Урысые хэбзэгъэуцугъэм къызэригъэнафэрэмкӀэ, мыщ фэдэ учреждениехэм ащалыгъ хъапсчӀэхсэху зыныбжы илъэс 30-м къемыхъугъэхэм гъэсэныгъэ зэрагъэгъотын алъэклӀышт. Джащ фэдэу уголовнэ-гъэцӀэкӀло кодексым къызэрэди-лӀытэу, илъэс 30-м къехъугъэхэу сэкъатныгъэ зилӀэхэм яшлӀогъоныгъэкӀэ шлӀок зимылэ гъэсэныгъэ зэрагъэгъоты.

(Тикорр.).

Хэукъоныгъэхэр дагъэзыжъых

ПыдзафӀэхэм ягъэкӀлодынкӀэ ыкӀи ахэм ягъэфедэнкӀэ къоджэ псӀэупӀэхэм хэбзэгъэуцугъэу щылӀэр зэрагъэцаклӀэрэу МыекӀопэ районым ипрокуратурэ ыуплӀэкӀугъ.

Зэфэхъысыжъхэм къызэрагъэпӀэгъагъэмкӀэ, МыекӀопэ районым икъоджэ псӀэупӀи 10-мэ пыдзафӀэхэр ыкӀи хӀэкӀхэр зыщыратӀэкъухэрэ амыгъэунафыгъэ хӀэкӀитӀэкъупӀэ 24-рэ къащыхагъэщыгъ.

УплӀэкӀунхэм къакӀлӀыкӀлоу амыгъэунафыгъэ хӀэкӀитӀэкъупӀэхэр муниципалитетхэм агъэкӀлодыжъын зэрэфаемкӀэ район прокуратурэм МыекӀопэ район хыкумым тхылъ лӀэкигъэхъагъ.

«Мы уахътэм хыкумыр тхылъым хӀэплӀагъ, ащ унашӀоу ышӀыгъэм къыхӀэкӀыкӀэ чӀыплӀэ зы-

гъэлорышӀэжъын къулыкӀухэр амыгъэунафыгъэ хӀэкӀитӀэкъупӀэхэм ягъэкӀлодыжъын ыуж ихъагъэх», — къеты МыекӀопэ район прокуратурэм.

Шъугу къэдгъэкӀыжъын мыщ фэдэ уплӀэкӀунхэр Кошхъэблэ районым ипрокуратурэ зэрэзехищӀагъэхэр. ЧӀыопсым икӀэухъумэнкӀэ муниципалитетхэм хэбзэгъэуцугъэр зэрагъэцаклӀэрэм прокурорхэр лӀыплӀагъэх.

Прокуратурэм илофышӀэхэм зэрагъэунафыгъэмкӀэ, Кошхъэблэ районым ит къоджэ псӀэупӀи 5-мэ пыдзафӀэхэр ыкӀи хӀэкӀхэр зыщыратӀэкъухэрэ амыгъэунафыгъэ чӀыплӀэхэр къащыхагъэщыгъэх. Къоджэ псӀэупӀэхэм япӀащэхэм ахэм ягъэкъэбзэнкӀэ ищыкӀлӀэгъэ лӀофтхъабзэхэр икӀоу зэрахъагъэхэп.

Амыгъэунафыгъэ хӀэкӀитӀэкъупӀэхэр муниципалитетхэм агъэкӀлодыжъынхэмкӀэ прокуратурэм Кошхъэблэ район хыкумым тхылъ лӀэкигъэхъагъ. ТапӀэки лӀофхэм язытет зэрэпӀыкӀуатӀэрэм прокуратурэм илофышӀэхэр лӀыплӀэщтых.

(Тикорр.).

Къэралыгъо кадастрэ уасэм ехъылагъ

Непэ анахъ зытегушылӀэхэрэ лӀофыгъохэм ащыщ амыгъэкощырэ мылӀкум кадастрэ уасэу илӀэр.

Сыда кадастрэ уасэм кыкӀырэр?

Федеральнэ законэу N 135-р зытетэу «Урысые Федерацием уасэхэм ягъэнэфэнкӀэ лӀофэу щагъэцаклӀэрэм ехъылагъ» зыфилоу 1998-рэ илъэсым бэдзэогъум и 29-м къыдӀэкӀыгъэм къызэрэщилӀорэмкӀэ, кадастрэ уасэм кыкӀырэр амыгъэкощырэ мылӀкум изытет бгъу пстӀэумкӀи загъэунафырэ ужым къэралыгъо кадастрэ уасэу ащ фашӀырэр ары. Мы кыкӀэ-лӀыкӀлохэрэр ащкӀэ къыдӀэпӀытӀэгъэнхэ фае:

— къэралыгъо кадастрэ уасэм игъэнэфэнкӀэ унашӀо штӀэгъэныр;

— амыгъэкощырэ мылӀкум щыцӀэу кадастрэ уасэ зыфӀашӀыгъэн фаехэр тхыгъэнхэр;

— кадастрэ уасэм игъэнэфэн зэшлӀозыхыщтыр къыхэ-хыгъэныр ыкӀи ащ зэзэгъыныгъэ гъэнфагъэ дӀшыгъэныр;

— кадастрэ уасэр зэрагъэнэфагъэмкӀэ отчет шыгъэныр;

— а отчетыр игъэкӀлотыгъэу экспертизэ шыгъэныр;

— зӀкӀэ ахэр етланэ ухэсыгъэнхэр.

Урысые Федерацием икӀэралыгъо хабзэ игъэцӀэкӀлоу къулыкӀу унашӀоу ышӀырэм тетэу къэралыгъо кадастрэ уасэм игъэнэфэн зэхашӀэ. Илъэсищым кыкӀлоцӀ ар зэ зэхашӀэ. КъалӀэхэу федеральнэ мэхъанэ зилӀэхэм илъэситӀум кыкӀлоцӀ зэ зэхашӀэми хъушт.

Кадастрэ палатэм кадастрэ уасэм фӀэгъэхыгъэр зӀкӀэ Къэралыгъо кадастрэм ретхэ. Мыщ дӀжым кӀэлогъэн фае Кадастрэ палатэм экспертизэр ышӀыныр зӀримыпшӀэрылӀыр ыкӀи кадастрэ уасэу агъэнэфагъэр зытетым дештэмэ ыуплӀэкӀуныр.

Кадастрэ уасэмрэ бэдзэр уасэмрэ зэфӀедиз хъазырӀэу щытынхэ фае. ЗыгорӀкӀэ уасэм шъуимыгъэрэзэ хъумэ, амал щыл ащкӀэ шъудэонэу. ШъузэремызэгъырымкӀэ дӀо тхылъым мыщ фэдэ лъапсэхэр илӀэнхэ фае:

— кадастрэ уасэр агъэнафэ зэхъум амыгъэкощырэ мылӀкум фӀэгъэхыгъэ къэбар нӀпцӀ кызыфагъэфедатгъэмэ;

— кадастрэ уасэмрэ бэдзэр уасэмрэ ягъэнэфэн зыщыкӀогъэ пӀалӀэр тӀэрэзэу къыдамылӀытагъэмэ.

ИкӀэрыкӀлӀэу кадастрэ уасэм ухӀэплӀэжъынэу уфае хъумэ, лӀэу тхылӀыр Росреестрэм и ГъэлорышлӀаплӀэу Адыгэ Республикэм щылэм фӀэгъэхын фае. Кадастрэ уасэм игъэнэфэн епхыгъэ лӀофыгъохэмкӀэ унашӀоу къыдӀэкӀыгъэхэр Адыгэ Республикэм мылӀку зэфыщытыкӀэхэмкӀэ и Комитет иофициальнэ сайт ижъугъотӀэщтых.

Наталья МУХИНА.

Росреестрэм и Къутамэу Адыгэ Республикэм щылэм иотделэу кадастрэ уасэм игъэнэфэн фӀэгъэзагъэм ипӀащ.

Сакъыныгъэ къызыхэжъугъаф

Амыгъэунафыгъэ телефон номерхэр бзэджашӀэхэм кызыфагъэфедэхэзэ, цыфым имылӀку арест зэрэтыралъхъагъэр зӀрытхэгъэ «смс-р» Адыгэ Республикэм щыпсӀэхэрэм бэрэ афарагъэхъыхэу аублагъ. Къэбарэу къафатхырэм аббревиатурэу «ФССП» зыфилоэр арыт. Арышъ, зымышӀлӀэрэ цыфыр ащ хигъэукушон ылӀэкӀышт.

Хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкӀу и ГъэлорышлӀаплӀэу Адыгеим щылэм шъушӀегъэгъуазэ: шъуимылӀку арест зэрэтыралъхъагъэм, шъуисчет ахъщэ зэрэрахыгъэм фӀэгъэхыгъэ «смс» кышыулыкӀагъэмэ, нӀужым узэрэзекӀон фӀэ къэбар ащ итхагъэмэ, сакъыныгъэ къызыхэжъугъаф. КышыуфӀэтхагъэм ылӀорэр зыжъугъэцаклӀкӀэ, гумӀэкӀыгъо шъухӀфэн, шъуикартчкӀэ илӀ ахъщэр рахын алъэклӀышт. Хыкум приставхэм ялофшӀэн мы къэбарыр зыкӀи епхыгъэп.

Хыкум приставхэм шъуалӀэныкӀокӀэ лӀоф кызылӀахыгъэу щытмэ, шъузцыпсӀэрэ чӀыплӀэм елытыгъэу, ГъэлорышлӀаплӀэм иотделхэм зафӀэжъугъэзэн, кышыулыкӀлӀэгъэ къэбарыр зӀжъугъэ-шӀэн амал шъуил. Ащ пае Интернет-сайтэу «<http://www.r01.fssprus.ru>» зыфилоэрэм шъуихъан е телефон номерхэр **8(8772) 56-89-66-м, 56-91-02-м** шъуатеон шъульӀэкӀышт.

Джащ фэдэу мобильнэ пкызыгъохэм афӀытегъэпсыхъэгъэ приложениеу «ФССП-м» е сервисэу «Банк данных исполнительных производств» зыфилоэрэм иамалхэри кызы-фӀэжъугъэфедэнхэ шъульӀэкӀышт.

Цыфым чӀыфӀэу тельымкӀэ системэм къэбар игъэкӀлотыгъэ кышыуитышт: чӀыфӀэ зытелъым ыцӀэ-ылӀэкъуацӀэ, документым иномер, чӀыфӀэр зыфӀедизыр, лӀофыр зэхэзыфырэ хыкум приставхэм ячӀыплӀэ отдел зыдӀэщытыр, хыкум пристав-гъэцӀэкӀаком ыцӀ, ылӀэкъуацӀ.

Арышъ, мыщ фэдэ «смс» кызышъулыкӀлӀкӀэ, сакъыныгъэ къызыхэжъугъаф, шъумышъхъахэу къэбарыр шъууплӀэкӀу, хыкум приставхэм зафӀэжъугъаз. Армырмэ, бзэджашӀэхэм шъуагъэделэн алъэклӀышт.

(Тикорр.).

Чанэу хэлэжъагъэх

Къэралыгъо бюджет гэсэныгъэ учреждение «Адыгэ Республикэм кӀэлэцӀыкӀухэм гэсэныгъэ тедзэ ягъэгъотыгъэнымкӀэ и Гупч» зыфилорэм кӀэлэеджакӀохэм азыфагу Урысые краеведческэ олимпиадэм ишӀолъыр едзыгъо бэмшӀэу щыкӀуагъ. Олимпиадэр зекӀо-краеведение лъэныкъом фэгъэхъыгъагъ.

Жюрим хэтхэу, Адыгэ къэралыгъо университетым июри-дическэ факультет идеканэу ПэкӀэшхо Нурый, гэсэныгъэ тедзэ зыщызэрагъэгъотырэ Гупчэм ипашэ игуадзэу Александр Папановыр, методист-

хэу Хъаудэкъо Хъарыет, Трэхъо Саидэ, егъэджэн-зэхэцэн от-делым ипашэу Оздэмыр Марыет ушэтын лӀошӀэнхэм алып-лягъэх.

Зэнэкъокъум апэрэ чӀыплӀэр кыщыдихыгъ Тэхъутэмыкъое

районым игурыт еджаплӀэу N 1-м ия 9-рэ класс щеджэрэ Ан-цокъо Закир, я 2-рэ чӀыплӀэр ыхыгъ мы районым ит гурыт еджаплӀэу N 4-м ия 10-рэ класс ис ТӀэшъу Саидэ, я 3-рэ чӀыплӀэр фагъэшъошагъ Мыекъопэ районым ит гурыт еджаплӀэу N 10-м икӀэлэеджакӀоу Алина Новиченкэм. ТекӀоныгъэ кыдэ-зыхыгъэхэм ялофшӀагъэхэр джы краеведениемкӀэ Урысые олимпиадэм кыщагъэлъэгъотыгъ.

Джащ фэдэу жьоныгуакӀэм и 15-м Адыгэ Республикэм зекӀонымкӀэ ыкӀи краеведениемкӀэ изӀлухыгъэ зэнэкъокъу Мыекъуапэ имээ парк гъэхъунэ щыкӀуагъ. Ащ республикэм

икомандэ 17 фэдиз, нэбгыри 119-рэ хъухэу хэлэжъагъэх. Зэнэкъокъум мурадэу илагъэр зекӀо-краеведением имэхъанэ кӀэлэтыгъэныр ыкӀи хэхъоныгъэхэр егъэшӀыгъэнхэр, кӀэлэеджакӀохэм спортивнэ лӀэлэсэныгъэу ялэм хэгъэхъогъэныр арых.

Зэнэкъокъум судья шхъалэу илагъ УдыкӀэкӀо Азмэт, ащ игъу-сагъэх судьяхэу М. Возомит-ровыр, С. Трахъор, Хъ. Хъаудэкъор, А. Папановыр. Командэхэм япашэхэр ягъусэхэу гъогуанэу къафагъэнэфагъэр щытхэу хэлэу къакӀугъ. КӀауххэр зызэфахысыжъхэм, текӀоныгъэр кыдэзыхыгъэхэр кӀээнэфагъэх.

Купэу «А»-м хэхъэхэрэмкӀэ а 1-рэ чӀыплӀэр къалэу Мыекъуапэ (пашэр О. Давыдовар), я 2-рэ чӀыплӀэр Мыекъопэ районым (пашэр К. Лебедевыр), я 3-рэ чӀыплӀэр дзэ-патриотическэ клубэу «Вертикаль» зыфилорэм (пашэр Е. Туз) кыда-хыгъэх.

Купэу «Б»-мкӀэ а 1-рэ чӀыплӀэр Мыекъуапэ дэт гимназиэу N 22-м (пашэр Л. Егоровар), я 2-рэ чӀыплӀэр Теуцожь районым (пашэр Б. Пэнэшъу), я 3-рэ чӀыплӀэр къалэу Мыекъуапэ (пашэр Н. Сандаловар) кыда-хыгъэх.

КИАРЭ Фатим.

ПЕНСИЕХЭМКӀЭ ФОНДЫМ КЪЕТЫ

Станицэу Даховскэм щылагъ

ПенсиехэмкӀэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щылэм имобильнэ клиент къулыкӀу Мыекъопэ районымкӀэ станицэу Даховскэм джырӀэблагъэ щылагъ. Ау ар къэкӀоным ыпӀкӀэ псэупӀэм исоциальнэ къулыкӀурэ общественнэ организациехэмрэ тигъусэхэу ухъа-зырын лӀошӀлэнышхо зэхэтщэгъагъ. Пенсиехэм яхыылӀэгъэ упчӀэ зэфӀэшъхъафхэр зилӀэхэу клиентскэ къулыкӀуым иегъӀблӀэгъэн къекӀуалӀэ зышӀоигъохэр дгъэунэфыгъагъэх, район гэзетэу «Маякым» клиентскэ къулыкӀур кызыэрӀкӀоштым ехыылӀэгъэ мэкъэгъэу кыхедгъэутыгъагъ.

Шэны зэрэхъугъэу, мобильнэ клиентскэ къулыкӀуым иегъӀблӀэгъэн хэлэжъагъ ПенсиехэмкӀэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щылэм ипашэ илӀэпылӀэгъоу Бэгугъэ Вячеслав. Мобильнэ къулыкӀуым хэт лӀошӀлӀэу Галина Лавровам мы мафэм станицэм щыпсӀурэ нэбгырэ 16 ригъӀблӀэгъэгъагъ. НахыбэмкӀэ ахэм яупчӀэхэр зыфӀэгъэхыгъагъэхэр пенсиер афӀэгъэуцугъэным ыкӀи ятыгъэным шапхэу пылпыр, пенсиехэр зыфӀэдизхэр, ны мылкъум гъефедакӀэу илӀэхэр ары.

Пенсие ягъэгъэуцугъэным фӀэш тхылӀхэр зэрӀбгъэхъазырыштхэ, страховой тынхэр зэрӀагыхэрэ ыкӀи мазэ къэс отчетхэр зэрӀагыштхэ шыкӀлэхэм яхыылӀэгъэ консультациехэр цыфхэм аратыгъэх.

ПенсиехэмкӀэ фондым и ГъэорышӀапӀэу Мыекъопэ районым щылэм ипашэу Лыхъурэе Александр мы мӀфӀэ дэдэм земыкӀошӀухэрэр зыщыпсӀухэрэ унӀгъуитф ащылагъ. Ащ игъусэу унэхэм егъӀблӀэгъэн ащызэхыщэгъагъ зымылӀэгъухэрэм яобществэу районым щылэм итхъаматэу Александр Тюменцевым.

НэбгыритӀум цыфхэм ящыкӀлӀэгъэ лӀофыгъохэр кафалотагъэх, сэкъатныгъэ зилӀэхэм гъомылӀпхэ наборхэр аратыгъэх. А шыкӀлэм тетэу ПенсиехэмкӀэ фондым ичӀыплӀэ ГъэорышӀапӀэхэм япашэхэм жы хъугъэхэм ыкӀи сэкъатныгъэ зилӀэхэм адӀжэ кӀохэзэ егъӀблӀэгъэнхэр зэхачӀэзэ ыкӀи ищыкӀлӀэгъэ лӀэпылӀэгъу аратызэ ашӀынуу игъо афилӀэгъугъ ПенсиехэмкӀэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щылэм ипашэу Къулэ Аскэрбий.

Станицэм егъӀблӀэгъэныр зышаухым, Лыхъурэе Александр чылагъоу ХъымыщкӀэй кӀогагъэ. Предпринимательхэу ар зылукӀагъэхэм агу кыгъӀыжыгъэ кварталхэм ателытӀэгъэ отчетхэр, джащ фэдэу страховой тынхэр иплӀӀэм ехъулӀэу ПенсиехэмкӀэ фондым ратыхэзэ ашӀын зэрӀафар.

Сергей СЕЛИХОВ.

ПенсиехэмкӀэ фондым и ГъэорышӀапӀэу Мыекъопэ районым щылэм ипашэ игуадз.

ФэгъӀкӀотэныгъэхэр ялӀэх

Аныбжъ илӀэси 8 мэхъуфӀкӀэ сабий сэкъат зыплӀугъэ ны-тыхэм яз страховой пенсие нахъ пасэу фэгъэуцугъэным ифитыныгъэ илӀ хулыфыгъэм ыныбжъ илӀэс 55-рэ бзылӀфыгъэм ыныбжъ илӀэс 50 хъугъэмэ ыкӀи апэрэм страховой стажэу илӀэр илӀэс 20 ыкӀи ятӀонэрэм илӀэр илӀэс 25-рэ мэхъумэ.

Ны-тыхэм яз а фитыныгъэр кызыфигъэфедагъэмэ, ятӀонэрэм ар зильӀкӀыштыр апэрэм пенсие кӀалимыхыжынуу зигъэнафӀкӀэ е нэмыкӀ пенсие лъӀпкъым, гушӀлэм пае, ныбжыым телытӀэгъэ пенсием зытэхъӀкӀэ ары нылӀэп.

Джащ фэдэу ныбжыым телытӀэгъэ страховой пенсие фэгъӀкӀотэныгъэ хэлэу фагъэу-цун альӀкӀышт ицӀыкӀлӀугъом кышыублагъэу сэкъатныгъэ зилӀэм лыплӀэзэ ыныбжъ илӀэси 8-м нэсыфӀкӀэ зыплӀугъэм. Ащ фэдэ зыхъукӀэ,

пенсием кӀоным фӀэш цыфым ныбжъэу илӀэн фаеу хэбзэгъэуцугъэм ыгъэнафӀэрэр илӀэсрэ мзэи 6-кӀэ нахъ макӀэ ашӀы, ау зӀкӀэмкӀи ар илӀэси 5-м нахыбӀэн ыльӀкӀыштӀэп.

Мыщ дӀажыым джыри зы лӀофыгъо хэгъэунэфыкӀыгъэн фае. Сабый сэкъатым ифӀӀо-фашӀлӀэхэр зыфагъэцӀкӀлӀэгъэхэ плӀӀэр страховой стажым халытӀэ ыкӀи пенсие коэффициентыр къалытӀэ зыхъукӀлӀэ ар хагъахъ. Сабый сэкъатым ятӀэ-янэхэм яз пенсием кӀоным ыпӀкӀэ мазэ къэс аратырэ ахъӀэ тын фагъэуцуным ифитыныгъэ илӀ. Непэ ехъулӀэу ар сомэ 5500-рэ мэхъу. Тиреспубликэ щыпсӀурэ нэбгырэ 1932-мэ ащ фэдэ ахъӀэ тын афагъэуцугъ.

ПенсиехэмкӀэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щылэм ипресс-къулыкӀу.

РЕДАКЦИЕМ КЪАТХЫРЭ ПИСЬМЭХЭР

«Лъэшэу сигъэгъушхуагъ»

Мы мафӀэхэм Волгоград кы-кӀи письмэ кытӀукӀагъ. Къэ-зытхыгъэр а къалэм щыпсӀоу, Пщыжъхэм япхъоу Гошсым.

«Ныбжъ дэхэкӀае си!, бэ-шӀагъэу Волгоград сӀдэс, — къетхы бзылӀфыгъэм. — МафӀэ горэм пщӀрыхъапӀэм ситӀэу радиом седӀлӀуэ сӀлофхэр сӀлӀэ-щтыгъ. Ау зэхэсхырэр сӀлогъэ-шӀэгъонэу сӀлоф зӀэпызгъэугъ, сӀтӀысэхыгъ. Адыгеим кыкӀыгъэ кӀалэу ШӀэуджӀэнхъаблӀэ щыц ЦӀй Андзаур кытегушӀылӀэ радиор. Ащ кырылӀуалӀэрэм тамэ кызыгуигъӀэкӀагъ.

Андзаур Волгоград хэкум ит къалэу Калач-на-Дону зыфилорэм дзэ частэу дӀэтым лӀоф ешӀл, дзэ медицинэ къулыкӀуым илӀэшъхъет.

Гъобэкъуае щыц кӀалэу Беданэкъо Налбий къулыкӀу ыхынуу мы частым кӀэкӀуагъэу кынышхо кыфыкӀокӀыгъ, уз хылылӀэу менингитыр кӀе-узыгъ. Апэу рыхыылӀэгъэ Андзаур ащ ишӀогъэшхо ригъӀэ-кӀыгъ. АрӀу щытми, кӀалэр дӀэй дэдэ хъуи, укымышӀлӀэу реанимацием чӀэфагъ. Янэ кылы-фыгъэм фэдэу кӀэлэцӀыкӀлӀум Андзаур фӀэгулагъ, гукӀэгъу хэлэу ащ зэрӀэдзекӀуагъэр радиомкӀэ къалотагъ. А кӀалэм имызакъоу, зӀкӀлӀэри изӀэфӀдэу Андзаур зэрӀажагъэрэр кыхагъэщыгъ.

СыздӀэщысым сыщысэу янэ сехъопсагъ. Андзаур зылузгъэ-кӀлӀэнэу исхыуагъ ыкӀи згъӀэцӀ-кӀагъэ. МӀэшӀлахъэу кӀалэм унӀгъо дӀэхӀыкӀыкӀу илӀ. Янэу Зурет слӀэгъунэу сыгуагъагъ. Ау ар Мыекъопэ симӀэджӀыым лӀоф щышӀлӀэу кычӀлӀкӀыгъ. Ащ зылузгъӀкӀлӀэнэу лъэшэу сыфай. Андзаур фэдэ кӀалэ изакъоу зери-

плугъэмкӀэ лъэшэу сыфӀераз, сӀэ сизакъоп, бӀэ фӀеразери.

ЫлужкӀэ зэхэсхыгъэ Андзаур «За отличную службу» ылӀоу медаль кызыэрӀратыгъэр, майорыцӀэр кызыэрӀфагъэшъошагъэр. А кӀэбарми лъэшэу сигъэгъушхуагъ. ИлӀэс 30 нахыбӀэ зымыныбжъ кӀалэм ащ фэдэ гъэхъагъэхэр зеришӀыгъэхэр, цыфхэр ыгъӀеразэхэу лӀоф зеришӀлӀэр лъэшэу сипопагъэ. ЧӀэ-чӀэным илӀэси 5 къулыкӀуу щихыгъэуи кычӀлӀкӀыгъ.

Медицинэм илӀошӀлӀэ и МафӀэу къэблагъэрэмкӀэ Зурети Андзаури сафӀэгъушӀо, тӀуми сарӀэгъушхо. Ахэм афӀэдэ цыфхэр зэрӀагылӀэхэм сӀэ сӀхъӀкӀэ тамэ кызыгуегъӀкӀэ», — къетхы Гошсымэ.

ЗгъӀшӀлӀэгъуагъэ хэкум илӀэ-сыбӀэ хъугъэу щымыпсӀурэ Гошсымэ тиредитор ыцӀи ышӀлӀэ, зыкыфигъаззэ ишӀо-игъоныгъэхэри, игухӀлӀхэри кызыӀрипорэр.

ШыпкӀэ, лъӀпкъым кыхэх-кӀыгъэ кӀалэу нэмыкӀ къалэ щыпсӀурэр ащ тетэу хъалӀлӀэу зэрӀажагъэрэм, игугъу да-хӀкӀэ зӀрашӀлӀэрэм лъэшэу уегъ-гушхо. ЕтӀани Гошсымэ уфӀдэу уичӀыгу упӀэчыжъэу упсӀэу зыхъукӀэ, укыызхӀкӀыгъэ лъӀп-къым щыц цыфым игугъу да-хӀкӀэ ашӀлӀэу зызӀэхпхыкӀэ, гур кыдӀешӀае.

ГухӀкӀ нахъ мышӀлӀэми, ежъ бзылӀфыгъэу письмэр кӀэзытхыгъэм (Гошсымэ) ехылӀагъэу тхыгъэм мӀкӀэ дӀд итыр. Ау ащ икӀэбарм зӀдгъӀшӀлӀӀт, кӀалэу кызыфӀетхагъэми, яни залудгъӀкӀӀӀт.

Зыгъэхъазырыгъэр СИХЪУ Гошнагъу.

Теклоныгъэм ия 71-рэ илъэс

Шъубыб, тхьаркъохэр, шъубыб...

Цыф пэпч гухэл горэ ил. Щэлэфкэ а гухэлъым теубытагъэ хэлъу факлоу кыхэкы. Къыдэмыхъоу ыкIи загъорэ теклоныгъэхэр ышыхъу мэхъу. Игупшысэгъухэм гүфэбэныгъэу къыфырлэм тамэ къыгуигъа-кIээ, игухэлъ къыдэхъуным нахъ лъэшэу кIуачIэ къыри-тызэ, ыпэкIэ лъэкIуатэ.

Ащ фэдэ теубытэныгъэр ыкIи зекIуакIэр нахъыбэу къызы-щылъагъорэр спортыр ары. СыкъызытегушIэшт цыфми джащ фэдэу иныбджэгъу шъэ-ожыехэр игъусэхэу щагум Iэгуаор къыщырифэкIыштыгъ, тхьаркъохэм апыщэгъагъ, физ-культурэмкIэ урокхэм оценкэ дэгъухэр къащыхыштыгъэх, кIэлэцIыкIухэм агу хэзыгъэкIы-хэрэм загъорэ пшъэдэкIыж аригъэхыштыгъ. Ау кIэлэцIыкIу спорт еджапIэм боксым исе-кциеу щызэхэщэгъэм кIонэу зырегъажьэм, лъэшэу ыкIи лIыблэнагъэ хэлъ хъуным, Iэпэ-Iэсэныгъэ дэгъу зэригъэгъоты-нышъ, чемпионыцIэр къыдихы-ным щыгугъыштыгъ, ыгукIэ ащ факлоштыгъ. «Мары спортымкIэ еджапIэм апэрэ мафэм тыщы-зэлукIагъ. КIэлэ Iэтэхъо нэгб-рипшI тыхъоу тренерым са-

тырэу тигъэуцугъ ыкIи къы-тэупчIыгъ тутын ешъорэ къыт-хэтмэ. Амыушъэфэу нэгбгьри-тIумэ къауагъ тутын зэрагъэ-стырэр. Ащ лъыпытэу ахэр ядэжъ ыгъэкIожьыгъагъэх, ту-тынэшъоныр зыханэжъкIэ икIэрыкIэу къэкIонхэ зэрэфит-хэр ариуи. Ащ фэдэ тренер «гукIэгъунчъэм» зэфагъэ зэ-рэхэлъыр апэрэ занятием къыщыдгъурыуагъ. Ащ икIэухым ехъулэу лъэшэу тыпшъыгъагъ. СызэхэукIэгъаеу синыйбджэгъу сигъусэу ерагъэу тэдэжъ сыкъэ-кIожьыгъагъ. Боксер тэрэз тэ къытхэмыкIыштыгъу къыссыхъу-гъагъ. Сыда пIомэ тренерым къытигъэлъэгъуэхэр тэрэзэу тфэгъэцакIэштыгъэхэп. Аузэ, мэфэ заулэ тешлагъэу боксер Iальэхэр зыпытлхъанхэ ыкIи тизэзэон ахэр щытыуплэкIун-хэм тыфитэу тренерым ти-шыгъ», — ыгу къэкIыжыштыгъ Сергей Крыловым. Теклоныгъэу къыдихырэ пэпчъ щытхъур лIы-гъэкIуатэщтыгъ. Ау къыдэхъу-хэрэм ышхъэ агъэунэзагъэп, зэлукIэгъоу рингым щыриIэшт пэпчъ дэгъоу зыфигъэхъа-зырштыгъ.

...Заор къежъагъ. 1942-рэ илъэсым еджапIэр Сергей кы-

ухыгъ, военкоматыр къеджи, Подольскэ пехотнэ училищым щеджэнэу агъэкIуагъ. МээитIу тешлагъэу, бэшагъэу зажэщты-гъэр зэшлохыгъэ хъугъэ. 1942-рэ илъэсым заор Дон къэ-сыгъ, Сталинградскэ фронтым хэфагъ. Апэрэу мыщ къыщау-лагъ. Госпиталым зыщагъэхъужъ уж танкым изефэн зыщыфа-гъэсэхэрэ мээиплI курсым агъэ-кIуагъ.

Танкым исэу апэрэу мы чIыплэм пийм щыпэгъокIыгъ. Сержант танкыстым лIыхъужъ-ныгъэу зэрихъагъэр афэлотэжъы-штыгъэп. Дзэ гъэзетым мыщ фэдэ хъугъэ-шагъэ къыхиуты-гъагъ: «Язакъоу танкитIу зэуа-плэм щызэлукIагъ: советскэ танкэу Т-34-мрэ нэмыц танкэу «Тигрэмрэ». Хэта теклоштыр? Iошхъэ кIыбым нэмыц тан-кым зыщигъэбылхъыгъагъэми, титанкистхэм алъэгъуштыгъ ибашнэ. Ащ уеоным пае чIыплэ эщизым уихъан фаеу щытыгъ. ЗэкIэ зэлпытыгъагъэр танки-стым Iэпэлэсэныгъэу хэлъыр ары. А чIыплэм танкыр нахъ псынклэу изыгъэхъащтыр ыкIи къызэкIэзыгъэкIожьыштыр те-клон ылъэкIынэу щытыгъ. Кры-ловым танкыр псынклэу Iошхъэ

кIыбым къыкъуигъэкIыгъ, нэ-мыц танкым еонхэ алъэкIы-ным фэшI зы такыкыкIэ къэ-уцугъ ыкIи псынклэу къызэ-кIэкIожьыгъ. Нэужым такыкы нахъыбэ темышлагъэу ятIонэ-рэуи, ящэнэрэуи титанк Iуашъ-хэм ыкIыб къылуигъэкIыгъ ыкIи псынклэу зэкIигъэкIожьыгъ. Аужыпкъэм нэмыц танкым ибашнэ машIом зэлпыштагъ. Джащ тетэу титанкист нэмыц танкыстым текIуагъ».

Крыловым итанк зэо гъогу километришъэ пчъагъэ ригъэ-кIугъ, пчъагъэрэ къаулагъ, Пра-вительствэ тын пшIыкIуплIмэ ащ ыбгъэгъу къагъэдэхагъ.

Сергей Крыловым илъэс щэ-кIым ехъу бронетанкыдзэхэм къулыкIур ащыхыгъ. 1945-рэ илъэсым ар танк зэфэнымкIэ мастер хъугъэ. Полковник зва-ние илэу 1973-рэ илъэсым дзэ къулыкIуым къыхэкIыжыгъ.

...Мары ветераным иунэ сис, тарихъ зыпылъ документхэр зыдэлъ альбомым итхъапэхэр зэпырысэгъазэ. Ахэм ахэлых пIальэм гъожьышэ ышIыжыгъэ пIысэмэхэр ыкIи сурэтхэр.

Сергей Крыловым щыпцIызэ къело: «Шъо IапIэмкIэ зэлъа-шIэрэ мастерэу сэ сыхъугъэп, ау танк зэфэнымкIэ сымас-тер».

Илъэс 20-м ехъу МыекIопэ къэлэ гурыт еджапIэу N 3-м боксымкIэ секциеу щызэхэща-

гъэм С. Крыловым пэцэныгъэ дызэрихъагъ. Секцием кIэлэ-еджэкIо 50-м ехъу хэтыгъ. Боксер дэгъухэр ащ ыгъэхъа-зырыгъэх. Ахэм ащыхы Сергей Чистяковыр, Александр Ярошенкэр, Александр Доро-говыр, Коледжан зэшыхэр, нэ-мыкIэхэри. ЫпIугъэ ныбжьыкIэ-хэм гүфэбэныгъэ зыхэлъ ыкIи инэу къызэрэфэразэхэр къи-зылотыкIырэ яписымэхэр ащ бэрэ къылуIэщтыгъэх. Ахэр ымыгъэкIодхэу зэлуйгъаIэщты-гъэх, зэщыгъо уахътэм кIиджы-кIыжыштыгъэх, бэмэ арагъэ-гупшысэщтыгъ.

Сергей КрыловымкIэ 1977-рэ илъэсыр шIэжъэу щытыгъ. А илъэсым ащ къыдигъэкIыгъ «Пшызэ шъолъыр итхьаркъо-хэр» зыфилорэ тхылъыр. Ав-торыр тхьаркъохэм ыкIи нэмыкI къолэбзыухэм яхъун илъэсы-бэрэ пыллыгъ, шлогъэшIэгъонэу ахэм ащылэкIэ-псэукIэ лъып-лъэщтыгъ.

ИлъэсипшIыкIэ узэкIэлэбэжъ-мэ, ищылэныгъэ иплэлъэшIум итэу, автомашинэм риуты, Сер-гей Крыловым идунай ыхъо-жыгъ. Дэгъоу зышIэщтыгъэхэ ныбджэгъухэм ар шIукIэ агу къинэжыгъ. Джары непи къыт-хэтым фэдэу ащ ехылыгъэ тхыгъэр зыкIэзгъэпсыгъэр.

БЭРЭТЭРЭ Мурат.
Урысыем ижурналистхэм
я Союз хэт.

Тхьамафэм ихъугъэ-шIагъэхэр

Адыгэ Республикэм хэгъэгъу кIоцI IофхэмкIэ и Министерствэ къызэритырэмкIэ, жьоныгъуакIэм и 16-м къыщегъэжъагъэу и 22-м нэс республикэм бзэджэшIэгъэ 71-рэ щызэрахъагъ.

Ахэр: цыфым ыпкIынэ-лынэ шъобж хылыгъэхэр тырашагъэ-хэу 2, тыгуагъэхэу 34-рэ, гъэпцIагъэ зыхэлъ бзэджэшIэгъи 7, хъункIэн бзэджэшIагъэу 1, нэмыкIэхэри. Экономикэм ылъэ-ныкъокIэ хэбзэгъэуцугъэр гъо-гогъуи 9-рэ аукуагъэу хэбзэ-ухъумэкIо къулыкIухэм къы-хагъэщыгъ. БзэджэшIагъэ зе-зыхъэгъэ нэгбгьрэ 49-рэ агъэ-унэфыгъ.

БлэкIыгъэ тхьамафэм Ады-геим игъогухэм хъугъэ-шIэгъи 4 къатэхъухъагъ, нэгбгьри 7-мэ шъобжхэр атешагъэхэ хъу-гъэ. Ешъуагъэу рулым кIэрыс-

хэу водитель 54-рэ къаубы-тыгъ, гъогурькIоным ишапхъэ-хэр гъогогъу 3368-рэ аукуа-гъэу къыхагъэщыгъ.

Хьапс тыралхъагъ

Цыфым ыпкIынэ-лынэ шъобж хылыгъэхэр тэзыщэгъэ хъулыгъыгъэм ылъэныкъокIэ къызэлъахыгъэ уголовнэ Iофыр

Тэхъутэмыкъое район хыку-мым зэхифыгъ.

Мафэ горэм полицием ичIы-плэ отдел идежурнэ часть так-сист горэ къытеуагъ ыкIи хъулыгъыгъэ ешъуагъэу къыри-щэкIыгъэм ахъщэ къыштэн зэри-мыдэрэр къариуагъ. Хэбзэ-ухъумэкIо къулыкIухэр мы чIы-плэм псынклэу къэсыгъэх. Нэ-ужым къызэрэнэфэгъэмкIэ, так-систымрэ къырищэкIыгъэмрэ азыфагу зэмызэгъыныгъэ къи-тэджагъ. Хъулыгъыгъэр пIыыр-стырым хэтэу водителым еуагъ ыкIи экспертхэм зэрагъэунэфы-гъэмкIэ, ипсауныгъэ изытет зэрарышхо рихыгъ.

Мы хъулыгъыгъэм тыгъон бзэ-джэшIагъэ ыпэкIэ зэрихъагъэу щытыгъ, ащ къыхэкIыкIэ шIокI зымыIэ IофшIэнхэр ыгъэцакIэ-щтыгъэх. А зэкIэри хыкумым къыдильты, илъэси 3,8-рэ хьапс бзэджашIэм тырилхъагъ.

ХъункIэн бзэджэшIагъэ зэрихъагъ

2016-рэ илъэсым имэзае, Тэхъутэмыкъое районым ипо-селкэу Яблоновскэм щыпсэу-

рэ бзылфыгъэм ылъэныкъокIэ хъункIэн бзэджэшIагъэ зэра-хъагъ, амыгъэунэфыгъэ хъуль-фыгъэ горэ къекIуалIи, дышъэм хэшыкIыгъэ пкъыгъо лъапIэр тырихыгъ. Псынклэ Iофэу бзыл-фыгъэр полицием иотдел къэ-кIуагъ ыкIи къэбарыр къафи-лотагъ.

Мэфэ заулэ тешлагъэу бзэ-джэшIагъэр зезыхъагъэу зэгъу-цафэхэрэ хъулыгъыгъэр хэбзэ-ухъумаIомэ къаубытыгъ. След-ствиер рагъэжъэгъэ къодыеу бзэджашIэм зигъэбыллыгъ, ащ къыхэкIыкIэ розыскым ратыгъ. Ау ар бэрэ шхъафитэу хэ-тыгъэп. Къаубытыгъэм лажъэ зэрилэр Тэхъутэмыкъое рай-он хыкумым ыгъэунэфыгъ, уна-шъоу ышIыгъэмкIэ бзэджашIэр илъэси 3-рэ хьапсым чIэсышт, джащ фэдэу сомэ мини 8 та-зырэу рагъэпщынышт.

Зэрарыр сомэ мин 76-м кIэхъагъ

ЖьоныгъуакIэм и 17-м илъэс 79-рэ зыныбжэ пенсионеркэу

Красногвардейскэ районым щыпсэурэм УФ-м хэгъэгъу кIоцI IофхэмкIэ и Министерствэ ичIы-плэ отдел идежурнэ часть зы-къыфигъэзагъ. Ащ къызэриIота-гъэмкIэ, мы мафэм къеты-гъуагъэх. Ар зыщыхъугъэм къэ-кIогъэ хэбзэухъумаIохэм зэ-рагъэунэфыгъэмкIэ, бзэджашIэр зымы ымыгъэохъоу унэ кIоцIым ихъагъ ыкIи пенсионеркэм ыгъэ-быллыгъэ сомэ мин 76-р ышти, зигъэбыллыжыгъ.

Следственнэ-оперативнэ ку-пым хэтыгъ лыхъоным фэгъэ-зэгъэ хъэ гъэсагъэр зигъусэ кинологыр. БзэджашIэм илъэуж хъэм ыштагъ ыкIи гъунэгъу псэуплэм полицейскэхэр рищэ-лагъэх. А уахътэм унэм гъэцэ-кIэжъынхэр щыкIоштыгъэх, IофышIэхэр щагум дэтыгъэх. Ау хъэр зы нэгбгьрэ зэкиIла-гъэр, ар илъэс 37-рэ зыныбжэ хъулыгъыгъэу мы псэуплэ дэ-дэм щыпсэурэр ары. Ар къы-заубытым, ибзэджэшIагъэ еуцолэжыгъ. Хъулыгъыгъэм къызэриIотагъэмкIэ, зыныбжэ хэкиIотагъэм ахъщэшхо зэрилэм егуцафэщтыгъ. А мафэм бзыл-фыгъэр унэм зэримысыр къыз-фигъэфеди, етыгъуагъ. Бзэ-джашIэр къызалыхъум, ытыгъу-гъэ ахъщэр къыпкъырахыжыгъ, ар зымы ратыжыгъ. Уголовнэ Iоф къызэлъахыгъ, зэхэфынхэр макIох.

АР-м хэгъэгъу
кIоцI IофхэмкIэ
и Министерствэ
ипресс-къулыкIу.

УПСАУНЭУ УФАЕМЭ

Зэрэлэшлүм имызакъоу...

Мы нэклүбгъом непэ зигугъу кыыщыт-шыщтыр джыдэдэм зигъоу, тыдэкӀи жьугъу шытлэгъурэ цумпэр ары. Ар зымыкӀасэ, зымышхырэ (къекӀүмэ) кьэгъотыгъуай. Ау псауныгъэмкӀэ аш шыагъу хэлъыр икъоу тэшлэу тӀон тлэкӀыштӀэп. Пхъэшхьэ-мышхьэхэм, цумпэм, мэркӀо лъэкӀэ зэфэшхьаф-хэм пкышышхьымкӀэ фэдэу ахэлъыр

бэ, ахэмкӀэ узӀэззжыныры анахь лэшлэх. Ау ахэр бгъэфедэнхэм ыпӀэкӀэ пшӀэн фае ащыщэу кыюкӀыштыр, зизэрар кыюкӀын ылӀэкӀыштыр. Сыда пӀомэ шылэх уз зэфэшхьафхэр пхъэшхьэ-мышхьэхэр, цумпэр е маркӀохэр зӀпхыллэхэ мыхъуштхэр. Анахь узыфэсакъын фаер кӀэлэцӀы-кӀухэр ары.

ӀзэкӀэ амалэу илэхэр

Ахэм ягугъу кьэтшӀынэу етымыгъажьэзэ зы кыыхэд-гъэщы тшӀоигъу. Тихатэхэм кьа-щыдгъэкӀырэ цумпэр «мэз цумп» зыфалоу мэкӀүплэхэм, мээ лупэхэм жьугъу кьащы-кӀэу, нахь ныбжэ зилэхэм ар кьашӀажьы, жьгъеу, лэшлү дэ-дэу кьащаугъоитыгъэр ары кызытекӀыгъэр, «окультурен-нэу» хьугъэр. УрысыбзекӀэ ащ «клубника» зэрэрапорэр мы-тэрэзэу алытэ специалистхэм, ащ зэреджэхэрэр «земляника садовая». «Клубникер» нэмыкӀ цумпэ лъэкӀкӀэу Европэм жьугъу шагъэфедэрэр арэу ахэм кыыхагъэщы.

Цумпэм фруктозэ, глюкозэ, сахарозэ, органическэ кисло-тэхэр, аминокислотэхэр хэл-пых. Мээ цумпэм, хэтэ цум-пэм кӀуачӀэ кыуаты, лъыр агъэбаи, уагъэрэхьаты, улагъэр нахь псынӀкӀэу агъэкӀыжы... Цумпэр лъэшэу фэдэ лъы макӀэ зыкӀэтхэмкӀэ, народнэ меди-цинэм ар ӀзэгъушӀоу кыхе-гъэщы шӀүм, зэз щэрэбӀым яӀэ-зэгъэнымкӀэ, нэгъутагъэмкӀэ. Цумпэм кыкӀэкӀырӀэпсыр дэгъоу ело народнэ медици-нэм рахит хьугъэ кӀэлэцӀыкӀү-хэмкӀэ, подагрэм, кӀышӀотеп-хъэм (сыпӀ), атеросклеро-зым, жэкӀоцӀ етагъэм яӀээз-гъэнымкӀэ.

Шьуфэсакъ, шынагъо!

Цумпэм ыкӀи ащ ипс афэсакъынхэ фае нэ-гъуэтэныр (гастрит), аппендицит зилэхэр, аллерги́ем ыгъэгумэкӀы-хэрэр.

Витамин имыкӀуныр (авитаминоз)

Цумпэ тхьэпэ гъэгъугъэхэр дэгъоу бгъэушхьоинхэш, зы джэмышхышхьэ пӀэчӀ псы-

жьогъэ стӀечан кӀӀпкӀэныш, сы-хьатитлурэ щыбгъэтышт. Мафэ кьэс ушхъаным ыпӀэкӀэ стӀечан-ныкӀо зырыз ипшӀуэ пшӀышт.

Аллергиер

Цумпэ тхьэпэ гъэушӀэбыгъэ джэмышхышхьэм псыжьогъэ стӀечан кӀӀпкӀэныш, сыхьат-ныкӀорэ щыбгъэтышт. Ар зы-бзыжырэм ыуж ушхъаным ыпӀэкӀэ стӀечаным изыщанэ уешӀошт.

Чыхыыр (ангинэр)

Цумпэмрэ кьэцмаркӀомрэ (малинэмрэ) атхьэпэ гъугъэ ыкӀи гъэушӀэбыгъэ грамм 50-м псы литрэ (зэрэчылӀэу) кӀӀпкӀэныш, чэщым щыбгъэ-тышт. Пчэдыжым ар ышхьэ тепӀуагъэу мэшӀо макӀэм теб-гъэуцоньыш, такыкӀ 15-рэ теб-гъэтышт, кытебгъэжыошт. Дэ-гъоу ууцухъаныш, сыхьат за-улэрэ щыбгъэтышт, бзыжышт. Ащ фэдэ псы фабэр сыхьа-титлү тешӀэ кьэс чыим ибгъэ-чыыхьашт.

Атеросклерозыр, лъыдэкӀуаер

* Цумпэм кыкӀэкӀыгъэ псы джэмышхышхьэм кыыщы-ублагъэу стӀечанныкӀом нэс мафэм щэгъогъоу уешӀоэ пшӀышт ушхънкӀэ сыхьатныкӀо шыӀэу.

* ЛъыдэкӀуаер ыгъэгумэкӀы-хэрэм мафэ кьэс цумпэ стӀечан ашхымэ ишӀуагъэ кьэкӀо-штэу ело народнэ медицинэм.

Нэгъуэтэныр, кӀӀтӀынышхо етагъэр («колит» зыфалорэр)

Джэмышхым из цумпэ тхьа-пэхэм псы гъэжыгъэ гъэушӀы-лыжыгъэу стӀечанитлү аӀӀп-кӀэныш, сыхьати 6 — 8-м щыбгъэтышт. ЗыбзыжыхэкӀэ стӀечанныкӀо зырызэу мафэм щэгъогъоу уешӀошт.

Гриппыр

Мы узыр кызытэкӀыгъэ-хэми цумпэр ӀзэгъушӀу афэ-хъоу кьӀо народнэ медицинэм. Ащ пае цумпэ тхьапэхэр зы-хэлӀ щайм шьоурэ лимонрэ хӀӀпхъанхэш, уешӀошт. Ма-фэм ащ фэдэ стӀечани 3 — 5 ипшун фае ишӀуагъэ кыю-кӀыным пае.

Подагрэр, лъы макӀэ кӀэтыныр

Мы узхэмкӀэ нахь Ӏзэгъоу народнэ медицинэм ылытэ-рэр мээ цумпэр ары. Ащ фэдэ цумпэ джэмышхышхьытлүм псыжьогъэ стӀечан кӀӀпкӀэныш, сыхьатныкӀорэ щыбгъэтышт. Ешьогъуи 3 — 4-кӀэ мафэм

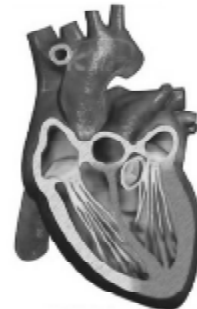

ар ипшун, цумпэу хэлъхэри пшхынхэ фае.

Жъэжыыхэр мэузыхэмэ

Народнэ медицинэм кызы-рилорэмкӀэ, цумпэ тхьэпэ гъэ-ушхьоигъэмрэ цумпэ щытӀа-гъэмрэ зэхэбгъэкӀухъанхэш, ащ щыщ джэмышхышхьэм псы стӀечанитлү кӀӀпкӀэныш, такыкӀ 15-рэ кьэбгъэжыошт. Ар етӀани сыхьатныкӀорэ щыб-гъэтыныш, бзыжышт. СтӀечан зырызэу мафэм тӀогъого-гъо уешӀоэ пшӀышт.

Гулышхэ етагъэр (миокардитыр)

Цумпэ кошищ-плӀым псы-жъуагъэ аӀӀпкӀэныш (щайр зэрэбгъэхъазырырэм фэдэу), шьоушхьыгъу хӀӀпхъэзэ щайм фэдэу мазэрэ уешӀошт.

Улагъэхэр

* Цумпэ тхьэпэ гъэушӀэбы-гъэу джэмышхышхьэм изым псыжьогъэ стӀечан кӀӀпкӀэныш, такыкӀ 5-м кьэбгъэжыошт. Ар сыхьатитлурэ етӀани щыбгъэ-тышт, бзыжыныш, улагъэхэр рыптхьакӀыштых.

* Цумпэм кыкӀэкӀыгъэкӀэ псыми улагъэхэр нахь шӀэхэу зэригъэпцӀыжхэу ело народнэ медицинэм.

* Улагъэ чыплэхэм цумпэ тхьапэу псы гъэжъуагъэ зы-теклагъэр атеплхьэмэ, нахь шӀэхэу кӀыжыштых.

Шьоушхьыгъу уз зилэхэм

Мыхэм мафэ кьэс цумпэм кыкӀэкӀыгъэ псы стӀечанныкӀо рашьумэ ишӀуагъэ кьэкӀоштэу ело народнэ медицинэм.

Шьоелыер (экземэр)

Мы узым ыгъэгумэкӀыхэ-рэм цумпэр дэгъоу ащытӀэу, ар псыпсым кӀоцӀалхьэу, узы-рэ чыплэхэм атырӀалхьэмэ хьушт.

Косметикэм зэрэщагъэфедэрэр

Шьорыогъхэр

* Цумпэм кыкӀэкӀыгъэкӀэ псымкӀэ нэгъушӀор плӀэкӀызэ пшӀымэ, ар нахь фыжэ мэхьу. * СтӀечаным из цумпэм аркь стӀечанрэ ныкӀорэ кӀӀпкӀэныш, чыплэ мэзахэм мазэрэ щыб-гъэтышт. Зыбзыжырэм ыуж ар лосьоным ычӀыплэкӀэ бгъэ-федэмэ хьуштэу кьӀо народнэ медицинэм.

НэгъушӀор гъушӀащэмэ

Лъэшэу ишӀуагъэ кьэкӀошт цумпэ зытлүш дэгъоу зэхэпщы-тӀэу, ащ нэгум щыпфэрэ кре-мым щыщ тӀэкӀу хӀӀпхьэу, нэгъушӀом лужьоу теплхьэу та-кыкӀ 20-рэ тебгъэлымэ. Псы чыӀэтагъэкӀэ ар тептхьакӀыкӀы-жыын фае.

ФыкӀуадэхэр

* Цумпэ грамм 50 термо-сым иплӀхъаныш, псыжьогъэ литрэ кӀӀпкӀэшт ыкӀи ар чэ-щым щыбгъэтышт. Ар мафэм тӀэкӀу-тӀэкӀоу ипшӀушт.

* Цумпэм кыкӀэкӀыгъэ псыр нэгъушӀом ыкӀи пшӀашьом ащы-пфэзэ пшӀымэ, ахэр нахь «кьэ-кӀэжыых».

(Къызыкълъыкълорэр
мэкъуогъум и 1-м
къыдэкълыгъэ номерым ит).

Хъазрэт (нахъыжъыр къышъ-хъащитэу ежъыр зэрэщысыр шюемыкълу хъужыгъэу ешъуа-клор къыгъэтлысы шюигоу лэклэ регъэлъэгъу, ау адрэр зымы-тлысклэ ежъыр къэтэдъы). Ащы-гъум емыкълу къысфэмыш, сэ сыхэукъоныгъэ сэгъэтэрэзыжы.

Ешъуаклор (Хъазрэт къыхэ-фэгъэ шэныр игуапэу). Тхъа-шъуегъэпсэу, шъо лэдэбныгъэ дахэ шъухэлъэу шъузэраплугъэр къышъухэщы... Шыпкъэр плочт-мэ, а зыфашъулорэ заом фэгъэ-хыгъэу мэклэ дэд сэ зэхэс-хыгъэр. Джы ащ фэгъэхыгъэ литературэм зыфэсплэхъащт.

Нэфын. Ащыгъум шыпкъэр къэжъугъотыгъахэба?

Ешъуаклор. Шыпкъэр зы — зэклэ цыфхэр зэгурылохэу зэдэпсэунхэ фае! Сэ шъуиа-дыгэхэм лъытэныгъэ афэсэшлы сыда плэмэ гуклэгъу ахэлъ, угу-лэу пчэгум ныбжыи уранэщтэп, сыдигъуи яшлуагъэ къыуагъэ-кыщт. Дэгъугъэ шъори ахъ-щэ тлэкълэ сызыхэжъугъэзэ-гъагъэмэ. Шъолшэба зэклэри къызэрэлъэплэ зэпытырэр. Аужыпкъэм, пивэри къэщэфы-жыгъошлор. Слуклоцл игъушъы-кыгъ, къысфэзышлэн горэклэ сымыгъэуцыны хъуштэп...

Нэфын (илалъмэкъ дэлэбэ-жъэу регъажъэ). Сыгу егъу, зы-горэ лэклэслъащт, псапэ хъун.

Хъазрэт. Удэмыгул, тлүми тызешушлэклэ тышлоделэу къы-тэплъыштыш, сэ естыштыр фикъушт. (Ешъуаклор зыфегъа-зэ). Коньяк уаса сэлэ пфызэ-мыгъэулырэр?

Ешъуаклор. Джы хэта ко-ньякым пылтыжыр? Ошлэ а заразэр лъэплэ дэдэ зэрашлы-гъэр? Тисэнэ шъугби уяусэ клагъэлъэхъагъ. Нэмыклэу къэ-плон хъумэ, «Мыекълэ пивэм» сытэхажыны фаеу хъугъэ.

Хъазрэт (соми 100 джыбэм къырехы, регъэлъэгъу). Мыщ уигъэрэзэнэ?

Ешъуаклор. Io хэлъэп! (Ахъ-щэр гулэзэ лэклэпхъоты). Цэим «имакаронкэ» зэклэми анахъ цыпыгъу, ащ пае пивэм сиклэсэ анчоусри игъусэу къэсщэфын

ХЪУРМЭ Хъусен

Шулъэгъум икъэгъэзэгъухэр

Къэшлыгъуищ хъурэ пьес

ХЭТХЭР:

Нэфын — зышъхэ зылытэжъырэ адыгэ пшэшъэ ныбжыкъл.

Свет — Нэфынэ фэтэрым къыдис ипшэшъэгъу.

Аслъан — Нэфынэ ипсэлъыхъогъэ клалэр.

Хъазрэт — Нэфынэ шлу зылыгъурэ клалэр.

Ешъуаклор — ныбжыкълэжъэп, гур зыщызыгъэкълэу, Тхэр зыпыкълыжыгъэхэм афэмыдэу, къабзэу зэкълэупсыхъагъэу, зэрэфэпагъэмкли итеплъэкли лэпклэ-лъапклэ. Зэклэ лэфхэр зыщызеклохэ-рэр къэлэ паркыр ары. Ащ пае къэшлыгъо пэпч зыщыклорэ уахътэм еллытыгъэу паркым дэт цыф мэкъэ ыкли шъозехъэ мэкъэ пстэури зэм нахъ инэу, зэм нахъ цыкълэу къэлэу зэпытых.

слъэкълышт. Арышъ, «тхъауегъэ-псэушхо» къыосэлэ.

Хъазрэт. Ащ фэдиз ищы-клагъэп шъуи.

Ешъуаклор (лукълыжынынэу ежъагъэу къызтэуцэ, зыкълэ-зэрегъэзэкълэ). Шъо зыгу шлу нэмыклэ имылъ ныбжыкълэ шла-гъохэу, черкес шыпкъэхэу зи-гугъу ашлэу зэхэсхыгъэхэм шъуафэдэу къысщэхъу (шъхъа-щэшхо къафешлы). Шъуцлэхэр къысэшъулонхэ?

Хъазрэт. Тцлэхэр адыгэцлэ анахъ къызэрыклэмэ ащыщых, къыотэлэхэклэ къыпфашлэщтыр сшлэрэп нахъ. Ау пшлэхэ пшло-игъомэ сэ сы Хъазрэт, мыд-рэм Нафисэклэ еджэх.

Ешъуаклор. Шъуитлэ дэхэ дэдэу шъузэдештэ, шъузэшъхэ-гъусэхэн фай. Тхъэм насып кълыхэ къышъуе! (локълыжы).

Нэфын. Зэрэпсэнчъэжъ тхъа-мыклэр гъуащэрэп. Зэрэфэпа-гъэмкли, культурэу хэлъымкли урамым щыпсэурэ бомжхэм афэдэп.

Хъазрэт (ешъуаклор клэпып-лъэзэ). Ари гъашлэм ионэгу

къыридзыгъэмэ ащыщ насыпын-чъэ гор. Ау «акъыл нэф» зы-фалорэм фэдэ зэрилэр къыхэ-щы. Зэхэпхыгъэба, орырэ сэ-рырэ тыкълызэрэзэдекълэрэм гу-лэти, тызэшъхэгъусэу тыри-убытагъ.

Нэфын. Ешъуаклор ылуагъэр лэпэещэкълэ умышлы, нахъыбэ-рэ сыбгъэплъэхъужыны плъэкълэ-щтэпышъ.

Хъазрэт. Уикъэгъушылэклэклэ дэигъэ нэмыклэ сымышлэу ду-наим сытетым фэд.

Нэфын. Хъун закъоу егъа-шлэми пшлагъэр Светэ хэтаклор фыклаеу зэрэпфыгъэр арын фай.

Хъазрэт. Зытесшлыхъагъэмклэ укълэсэупчлырэпи адэ.

Нэфын. Шъо шъуиразборкэ сэ сищыклагъэп.

Хъазрэт. Сэрклэ пшъашъ-хэр джэгъуалэхэу къыпчымы-хъуным пае къэсэлэ: а уип-шъэшъэгъум хъулыфыгъэхэмклэ тормоз илэжыыхэп... Светэ фэ-дэхэм сэры агъэделэрэр.

Нэфын. Тыгъужыр шынынэмэ къагъэтхъаусыхэмэ

сшлэрэп.

Хъазрэт. Тауштэу сымыхъа-усыхэщта, сызфэлэрэ пшъа-шъэу сыкълызымыдзахэрэр зы-щызгъэгъупшэным пае нэмыклэ къасщэ сшлоигъуагъэми, хъун гори сапэ кыфэщтыгъэп.

Нэфын. Ормэ шлэ шъхэгу-сэкклэ мыхъунэу алыгътэщтыгъэр?

Хъазрэт. Зэрэщытыгъэ шып-къэр мары: сыгу рыхъыхырэм сяпсэлъыхъо сшлошлызэ, алаплл пытэу сыклафызэщтыгъэ...

Нэфын. Ащ о уфэмыагъэу сшлэшъ бгъэхъушт, ара?

Хъазрэт. Псэогу къысфэхъу-щтым шлу сызэрилъэгъурэм ар ишыхъатэу къысщыхъуштыгъэти, ягуцлэнагъэ сыдихыхыштыгъ. Ащклэ сызлэклэзыубытэпэнэу зэ-клэми анахъ гуплъырэу зыкълэ-сэзыгъэпкълыгагъэр Свет ары.

Нэфын. Джащ фэдэу анахъ кълэпс хафэри зэшъуутхыжыгъ...

Хъазрэт. Сыушъэфырэп, го-мылоу тызэгокълыжыгъ. Гъэшлэ-гъоныр а пчыхъэм ори сэри тыгъухэр нэклэхэу тызэрэзэпэклэ-фэгъагъэр ары.

Нэфын. Сэ силоф шъхъа-

фы, шлу слъэгъуштыгъэ клалэр члэсынагъэу зэрэдунаеу сыгу щыушлункыгъагъ... Ащ о уишъ-хъэуз тауштэу ебгъэпшэщтыгъа?

Хъазрэт. Ухэтми, гур зылулэ-клэ лъыпсыр пэзы. Сэри шлу-лъэгъур нэшлэш кълэдыеу се-уцоллэн фаеу зэрэхъугъагъэм сыгу ыунэкълыгагъ. Етланэ а чэщым орырэ сэрырэ тызы-зэфэзым, пстэури нэмыклэ шып-къэу слъэгъужыгъэ, иклэрыклэу дунайри къызэлъынынфыжыгъ.

Нэфын (парк къыдэхъагъум-клэ плъэзэ). Ар къэзыгъэушлун-кълыжыштыр мо иномаркэу къэуцугъэм кыкълыштыр арышъ, псынклэу пшъхэ щыбгъэзыеж-мэ нахъышлу.

Хъазрэт (парк къыдэхъагъум-клэ зыкълызэрегъэзэкълэ). Ас-лъан имашина сэлэ? Ари сыда къэзыхыгъэр, уежэшъ ара?

Нэфын. О успэгъун фаллэу мыщ сыкълызэрэмыкълуагъэр къыбгурылорэба?

(Нэфынэ ителефон къытеошъ, гушылэу регъажъэ).

Нэфын. Сыкъэдалэ, Аслъан. Укъэсыгъахэмэ, къыдахы хъу-гъэба, маклэ шлагъэпи сызы-уажэрэр. Срочнэу бгъэзэжыны фаеу кыпфитеуагъэх плуагъа? Армэ «уиделовой встречэ» зэкълэпхъан фэагъэ. Зыбгъэзэж-клэ, нахъыбэрэ сызэрэомыжэ-жыштыр къыосэлэ. (Телефо-ныр лалъмэкълым дельхъажы). Джыдэдэм кылухъащтышъ, ынэ зыпэшлэомыгъафэмэ орклэ на-хъышлу.

Хъазрэт. Сызэрыбгъэщы-нэн къэбгъотыгъ...

Нэфын. «Уилыгъэ» зынэ-сырэр сэ укълызэрэздэекълэу-гъэмклэ сэгъэлъэгъугъах, джыри сыда узыфаер?

Хъазрэт. Ащ узэрымыхы-клагъэр къыбгурылонэу ары.

Нэфын. Къызгурыбгъэлогъах зыми сызэрымыхыкълэгъэжыр.

Хъазрэт. Узищыклагъэр плъэ-гъунэу уфаеп...

Нэфын. Сьолъэлэу, Хъазрэт, сынапэ зэрэтепхыгъэр икълэуш, шъуизэо-банэ къыхэжъагъэу сцлэ къыралухынэу сыфаепышъ, пшъхэ лухыжъ.

(Джыри
къыкълэпыкълэушт).

ТХЫЛЪЫКЪИХЭР

Урысыем итхылъ тедзаплэхэм я Ассоциацияе я 25-у профессиональнэ зэнэкълэу «Илъэсым итхылъ анахъ дэгъухэр» зыфилорэр зэхищэгъагъ, ащ шъолъыр 31-мэ ащылэ тхылъ тедзэплэ 136-рэ хэлэжъагъ.

Къыдагъэкълыгъэ тхылъ зэфэшъхъафхэм ащы-щэу зэнэкълэу 502-рэ къагъэхыгъагъ, ахэм ащыщэу 72-р анахъ дэгъухэу къыхагъэщыгъэх. Тхылъ 16 шлухъафтынхэр зэрэтыгъэхэр. Но-минациеу «Лучшая книга о российских реги-онах» зыфилорэмклэ зэшъхэгуэсэхэу Мария ыкли Виктор Котляровхэм ятхылътедзаплэу Налщык дэтым къыщыдагъэкълыгъэ тхылъэу «Казакы» зыфилорэр къыхагъэщыгъ. Ащ икълэ-тедзэнклэ Котляровхэм хэутынмклэ ыкли коммуникацие жъугъэхэмклэ Федеральнэ агент-ствэр лэпылэгъу къафэхъугъ. Ахэм ятхылъ тедзаплэ къыщыхаутыгъэ тхылъхэр ренэу мыщ фэдэ зэнэкълэуэхэм ахагъэлажъэх. 2011-рэ илъэсым къыщегъэжъагъэу Котляровхэм ятхылъ-хэр анахъ дэгъухэу пллэуцогъо хагъэунэфы-кълыгъэх. Джащ фэдэу «Тымышлэрэ Къэбэр-тэе-Бэлыкъар Республикэр» зыфилорэ тхылъыр 2013-рэ илъэсым краеведческэ лэфшлэгъэ анахъ дэгъуитфэу агъэнэфэгъагъэхэм ахэтыгъ.

Зэнэкълэу ащытекълуагъэхэм шлухъафтын-хэр кыхыгъэ мазэм къаратыжыштых. Ащ Котляровхэм томыбэ хъоу къыдагъэкълэу тхылъ сериалэу «Кавказ» зыфилорэм лъэтэгъэуцэ щыфашышты.

(Тикорр.).

Чъэпыогъум и 1-м иплалъэ екълэ

Пенсиехэмклэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щылэм федеральнэ фэгъэкълэуныгъэ зилэхэм агу къегъэкълыжы социальнэ фэлэ-фэшлэ купыр (НСУ-р) 2017-рэ илъэсым зэрагъэфедэщтым шылклэу илэщтыр загъэнэфэрэ плалъэр чъэпыогъум и 1-м зэриклэрэр.

Фэлэ-фэшлэ купым хэхъэрэ пкъыгъуищым щы-щэу зыфаер фэгъэкълэуныгъэ зилэм ахъщэ уасэу илэм е натуральнэ шылклэм тетэу къахынынэу ыгъэнэ-фэн фит. НСУ-м уасэу илэр илъэс къэс агъэнафэ.

2016-рэ илъэсым имэзае и 1-м къыщыублагъэу социальнэ фэлэ-фэшлэ купым мазэм пэлухъанэу агъэ-нэфагъэр сомэ 995-рэ чапыч 23-рэ мэхъу. Ащ щыщых:

— ищыклэгъэ лэзэгъу уцхэр цыфым етыгъэн-хэм пэлухъэрэ сомэ 766-рэ чапыч 55-р;

— уз шъхъалэр профилактикэ шлыгъэным фэшл санаторие-курорт путевкэ етыгъэным пэлухъэрэ сомэ 118-рэ чапыч 59-р;

— къызыщлэзэщтыч чыплэм къэлэкълэ мэшлэкугъоу транспортмклэ зэрэклоштым ыкли къызэрэкложыштым пэлухъэрэ сомэ 110-рэ чапычи 9-р.

НСУ-р натуральнэ шылклэм темыгъэпсыкълыгъэу ыкли ащ ахъщэ уасэу илэм тетэу къахынынэу шлоигъоу зыгъэнэфэрэ лъэлэу тхылъ цыфым ыпэкклэ ытыгъа-гъэмэ, а гухэлъыр зэблихъужы шлоигъоу рехъухэфэ-клэ къыкълэпыкълэушт илъэсхэм лъэлэу тхылъ ятлонэрэу аритынуу ищыклагъэп.

Ау ыпэкклэ жъугъэнэфэгъэ гухэлъыр зэблэшъухе-жы шъушлоигъоу ишъухъухъагъэмэ ыкли къыкълэпы-кълэушт илъэсым ищылэ мазэ къыщыублагъэу соци-альнэ фэлэ-фэшлэ купыр натуральнэ шылклэм те-тэу жъугъэфедэ шъушлоигъомэ е а фэгъэкълэуныгъэмклэ апэрэу фитыныгъэ шъуилэ хъугъэмэ, чъэпыогъум и 1-р къэмысыгъэу ифэшшошъэ лъэлэу тхылъ Пен-сиехэмклэ фондым ешъутын фае.

Зэлуклэгъубэ зэхащагъ

Тызхэт илъэсыр къызыхъагъэм къыщыублагъэу Пенсиехэмклэ фондым ичылплэ къулыкълэхэм ялофы-шлэхэм зэлуклэгъуи 137-рэ лэфышлэ коллективхэм адырлагъ, цыфхэм консультациехэр аратыгъэх. А зэлуклэгъухэм гухэлъэу агъэнафэщтыгъэр пенсие зэхъо-кълыныгъэхэм агъэнэфэрэ шэлъхъагъэхэр, Пенсиехэмклэ фондым ылъэныкълэу икълэу къэралыгъо социальнэ лэпылэгъоу цыфхэм аратыхэрэр, пенсие фитыныгъэхэр зэрэзэлуклэхэрэ шылклэр, уныбжъ къызысклэ къы-уатышт пенсиер нахъыбэ шлыгъэным фэшл нахъ пасэу зэлухъан плъэкълэушт лэфыгъохэр Адыгеим щып-сэурэ пстэуи алыгъэлэсыгъэнхэр ары.

Етлани мыщ фэдэ зэлуклэгъухэм шлуагъэу ахэлъыр предприятиехэм ыкли организациехэм ялофышлэхэм зыгъэгумэкълыхэрэ лэфыгъохэм яхъыллэгъэ упчлэхэр Пенсиехэмклэ фондым испециалист занклэу ратынхэ ыкли джэуап икълэу рагъотыллэжыны алыэкълэу зэ-рэщытыр ары.

Пенсиехэмклэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щылэм ипресс-къулыкълэу.

Анахъ дэгъухэм ахалъытагъ

Нэклүбгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТІЫЛЬ Нурбий.

